

Trudova M. Ye.

University of Customs Business and Finance

FEATURES OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF BANKS

Summary

The essence and components of banking security are considered. The approaches to the definition of financial security of the banking system are offered and the interpretation of the financial and economic security of the commercial bank is indicated. The threats of financial security of commercial bank and indicators of financial security of the banking system are clarified.

Keywords: financial security, economic security, internal threats, external threats, indicators of financial security.

УДК 336.14

Шиманська О. А.

Київський національний торговельно-економічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ У БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ

Виконано ґрунтовний аналіз реалізації програмно-цільового методу у бюджетному процесі з огляду на сучасні економічні реалії. Наведено та проаналізовано останні зміни у законодавстві, що стосуються програмно-цільового бюджетування та його окремих складових. Виділено проблеми та недоліки реалізації програмно-цільового методу на сучасному етапі економічного розвитку та запропоновано шляхи їх подолання.

Ключові слова: програмно-цільовий метод, бюджетна програма, паспорт бюджетної програми, моніторинг, Бюджетний кодекс, ефективність.

Постановка проблеми. Сьогодні економіка нашої держави вступає у новий етап свого розвитку – етап реформування практично усіх сфер на засадах прозорості та ефективності, імплементації європейських стандартів функціонування державних фінансів, підвищеної відповідальності за рішення, що стосуються витрачання бюджетних коштів. У цьому ключі було ухвалено ряд нормативних актів, спрямованих на вдосконалення бюджетного процесу, а також підвищення транспарентності витрачання бюджетних ресурсів. Зважаючи на підвищену увагу як громадянського суспільства, так і владних кіл до розподілу бюджетних ресурсів, особливої актуальності набуває оцінка реалізації невід’ємного елементу бюджетного процесу – програмно-цільового методу. Аналіз сучасного стану програмно-цільового бюджетування в Україні, визначення його сильних та слабких сторін дозволить значною мірою підвищити ефективність процесу розподілу бюджетних ресурсів, посилити якість контролю їх використання, встановити причини існуючих недоліків реалізації ПЦМ в Україні та надати рекомендації щодо їх нейтралізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній вітчизняній економічній науці проблематику реалізації програмно-цільового методу у бюджетному процесі широко висвітлено у працях таких науковців, як І.В. Запатріна [13, с. 3–14], І.Я. Чугунов [13, с. 3–14], М.В. Ливдар [11, с. 109–114], І.О. Луніна [12], М.І. Кульчицький [10, с. 78–83].

Так, у наукових працях І.В. Запатріної та І.Я. Чугунова глибоко досліджено процес становлення ПЦМ в Україні та передумови його виникнення, вказано його роль у бюджетному процесі. І.О. Луніною подано аналіз ролі ПЦМ на місцевому рівні. Основні засади формування та виконання бюджету за програмно-цільовим методом детально розглянуто у дослідженнях М.І. Кульчицького та М.В. Ливдар.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри досить ґрунтовне розкриття сутності програмно-цільового методу бюджетування українськими науковцями недостатньо опрацьо-

ваним залишається питання особливостей ПЦМ на сучасному реформаційному етапі економічного розвитку та у контексті поглиблених процесів євроінтеграції.

Мета статті полягає у ґрунтовному аналізі сучасного стану реалізації програмно-цільового методу у бюджетному процесі, у результаті чого буде надано практичні рекомендації щодо адаптації програмно-цільового методу до сучасних економічних реалій. У процесі дослідження виконано уточнення сутності ПЦМ, виокремлено його особливості у сучасній економічній ситуації, розглянуто законодавчу базу його реалізації в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі стало закономірним у світлі розвитку державних фінансів України. Необхідність контролювати та чітко спрямовувати бюджетні ресурси зумовила закріплення використання ПЦМ на державному та місцевому рівнях у Бюджетному кодексі України.

Відповідно до Кодексу [1], програмно-цільовий метод являє собою «метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на усіх стадіях бюджетного процесу». Так, своїм визначенням Бюджетний кодекс акцентує увагу на контрольованості, спрямованості на результат та ефективності витрачання бюджетних коштів. Відповідно до визначення, ПЦМ реалізовує такі принципи бюджетної системи України, як принцип цільового використання бюджетних коштів, ефективності та результативності. З 2003 р. бюджет України складається у вигляді програм.

Основним документом, що містить інформацію про суть програми, стан виконання та обсяг фінансування, є її паспорт. Саме у ньому містяться мета, завдання, напрями витрачання коштів, а також відповідальні виконавці та результативні показники. Порядок розробки паспорта бюджетної програми врегульовано Наказом Міністерства фінан-

сів України «Про паспорти бюджетних програм» від 29.12.2002 р. № 1098 [5, с. 119]. У Законі наголошується на тому, що завдання кожної програми мають характеризувати етапи й шляхи її виконання протягом бюджетного періоду та мають бути чітко спрямовані на досягнення її мети. При цьому завдання повинні бути конкретно окресленими, а їх виконання має вимірюватись за допомогою системи результативних показників. Вказаним законом було фактично закладено основу реалізації програмно-цільового бюджетування у нашій країні.

Однак, незважаючи на те що закріплення ПЦМ у законодавчій базі України відбулося у 2002 р., зокрема, у Концепції застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі, ухваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. № 538-р [8, с. 241], реалізація цього методу управління бюджетними коштами відбувалася із значним запізненням. Згідно Концепції, запровадження ПЦМ мало відбуватися на рівні Державного бюджету з 2003 р., а до 2005р. – і на рівні місцевих бюджетів, при цьому у вказаний період було заплановано перехід до поглибленого середньострокового планування на усіх рівнях бюджетної системи. Натомість лише у Бюджетному кодексі 2010 р. було закріплено процедуру середньострокового бюджетного планування та прогнозування, а ухвалення законодавчих актів, спрямованих на забезпечення цільового та прозорого витрачання бюджетних коштів, підвищення відповідальності їх розпорядників тощо продовжується до цього часу.

Процес реалізації ПЦМ потребує вдосконалення й на сучасному етапі економічного розвитку. З метою визначення сильних та слабких сторін впровадження програмно-цільового бюджетування необхідно проаналізувати останні зміни у відповідному законодавстві.

У першу чергу варто звернути увагу на Бюджетний кодекс України 2010 р., де, як вказано вище, було розтлумачено використання ПЦМ та його елементів у бюджетному процесі. Так, ст. 20 Бюджетного кодексу визначає основні складові ПЦМ, до яких належать бюджетні програми, відповідальні виконавці бюджетних програм, паспорти та результативні показники таких програм. Короткий огляд основних характеристик ПЦМ та їх закріплення у Бюджетному кодексі подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Закріплення ПЦМ у Бюджетному кодексі України

Характеристика ПЦМ	Відображення у Бюджетному кодексі України
Формування бюджету у розрізі бюджетних програм	Ст. 2 – подано визначення бюджетної програми; ст. 20 – регулює процес реалізації та формування програми; ст. 21 – регулює процес планування та прогнозування витрат на програму
Застосування паспортів бюджетних програм	Ст. 2 пп. 40 – подано визначення паспорту бюджетної програми; ст. 20 п.2 – регулює роль паспорту як складової частини ПЦМ
Визначення відповідальних виконавців бюджетних програм	Ст. 20 п. 4 – подано визначення відповідального виконавця, подано його обов'язки
Застосування результативних показників бюджетних програм	Ст. 20 п. 5 – подано визначення результативних показників, роз'яснено їх використання
Середньострокове бюджетне планування та прогнозування	Ст. 21 – закріплено механізм середньострокового бюджетного планування та прогнозування на плановий та наступні два післяпланового бюджетні періоди

Зміни, що були внесені до Бюджетного кодексу України протягом останніх років, були спрямовані на конкретизацію та закріплення головної ролі ПЦМ у процесі планування та виконання Державного бюджету. Зокрема, йдеться про поглиблення відповідальності головних розпорядників бюджетних коштів. Так, було внесено зміни до п. 6 ч. 5 ст. 22 Кодексу, які покладають на головних розпорядників зобов'язання своєчасного затвердження паспортів бюджетних програм, забезпечуючи при цьому повноту та достовірність інформації. Також головні розпорядники мають забезпечити відповідність змісту паспортів бюджетних програм Закону про Державний бюджет України, порядком використання бюджетних коштів, правилам складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання. Важливим є підвищення вимог Кодексу до достовірності результативних показників бюджетних програм, які, відповідно до вказаних змін, мають бути підтверджені офіційною державною статистичною, фінансовою звітністю, даними статистичного та управлінського обліку тощо, за що несуть відповідальність головні розпорядники бюджетних коштів.

Варто згадати, що Наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 р. № 1536 було затверджено Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетної програми [6, с. 155]. Так, головні розпорядники бюджетних коштів при складанні паспортів бюджетних програм мають формувати результативні показники на основі таких критеріїв, як реалістичність, актуальність та суспільна значимість. При цьому усі результативні показники поділяються на показники затрат, продукту, якості та ефективності. Усі такі показники мають відповідати наступним вимогам:

1. формуватися виходячи зі стратегічних цілей та очікуваних середньострокових результатів діяльності головного розпорядника бюджетних коштів, спираючись при цьому на показники, що були фактично досягнуті у попередніх періодах, а також на прогнози та перспективи розвитку сфери реалізації програми;

2. бути визначеними однозначно, зрозуміло, чітко та доступно для сприйняття;

3. відображати кількісні та якісні характеристики результатів програми;

4. відповідати завданням програми;

5. бути спрямованими на відображення різних аспектів діяльності головного розпорядника бюджетних коштів, а також об'єктивне оцінювання результатів його діяльності у своїй сфері;

6. бути вимірюваними, порівнюваними, мати кількісне вираження в одиницях, що відповідають змісту показника;

7. бути підтвердженими офіційною статистичною, фінансовою або бухгалтерською звітністю або розрахованими за допомогою показників такої звітності.

Так, на законодавчому рівні було закріплено питання розробки паспортів бюджетних програм та правила, за якими мають визначатися результативні показники, які цю програму характеризують.

Однією з ключових характеристик програмно-цільового методу на сучасному етапі є середньостроковий характер бюджетного планування. Це безпосередньо стосується бюджетних програм: відповідно до Бюджетного кодексу 2010 р., їх планування здійснюється на середньострокову перспективу. У ч. 2 ст. 21 сказано, що бюджетні програми мають бути сформовані головними розпорядниками бюджетних коштів відповідно до системи середньострокових цілей, на плановий і наступні за плановим два бюджетних періоди. Також варто наголосити на тому, що показники проектів як

державного, так і місцевих бюджетів, наступних за плановим, ґрунтуються на індикативних прогнозних показниках наступних за плановим двох бюджетних періодів (ч. ч. 3–5 ст. 21). Таким чином, забезпечується неперервність фінансування видатків за бюджетними програмами та відповідність програм цілям, що ставить головний розпорядник бюджетних коштів.

Отже, вказані вище нормативно-правові акти із урахуванням останніх змін до них стали значним кроком уперед до повномасштабної реалізації ПЦМ у бюджетному процесі.

У питанні сучасного розвитку програмно-цільового методу варто звернути увагу на реалізацію реформи міжбюджетних відносин. Основним завданням реформи є розширення повноважень місцевих громад та підвищення їх самостійності, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню ефективності витрачання бюджетних ресурсів та оптимальності їх розподілу. Зміни до Бюджетного кодексу України, зокрема, спрямовані на посилення ролі місцевих бюджетів у процесі перерозподілу фінансових ресурсів держави. Так, у п. 6 ч. 5 вищевказаної ст. 22 наголошується про необхідність відповідності паспортів бюджетних програм не лише Закону про Державний бюджет України, а й рішенням про місцеві бюджети.

У цьому контексті важливим стало затвердження Наказу Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. № 836 «Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання» [2, с. 49]. Наказом визначено паспорт програми місцевого бюджету як документ, що визначає мету, завдання, відповідальних виконавців, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми місцевого бюджету відповідно до бюджетного призначення, встановленого рішенням про місцевий бюджет. Так, у Наказі подано форми паспорта та звіту програми місцевого бюджету, а також вимоги до їх складання.

Як видно з наведеного вище, реалізація програмно-цільового бюджетування в Україні досягла рівня місцевих бюджетів, що призведе не лише до зменшення бюджетних витрат із одночасним поліпшенням економічного розвитку регіонів, а й надасть можливість місцевим органам влади коригувати та оптимізувати витрати на реалізацію бюджетних програм відповідно до поточної ситуації у галузях.

Останнім часом в Україні особливо гостро постає питання оптимізації бюджетних видатків на оплату енергосервісу та енергоносіїв, а також соціальної сфери. У зв'язку із цим важливими змінами бюджетного законодавства у ключі реалізації ПЦМ стало доповнення ст. 23 Бюджетного кодексу пунктом 14, що регулює оплату видатків енергосервісу. Оскільки на разі питання оптимізації використання енергоносіїв стоїть особливо гостро, а концепція ПЦМ передбачає дотримання суворого контролю розподілу і перерозподілу бюджетних коштів, особливого значення набуло закріплення у Кодексі порядку надання бюджетних асигнувань на оплату комунальних послуг, енергоносіїв та енергосервісу. Законодавче регулювання ринку енергосервісних послуг дає можливість скоротити поточні видатки бюджетів на енергоресурси та утримання будівель у майбутніх періодах та залучити до цієї сфери приватні інвестиції. Так, обсяг видатків на оплату енергосервісу встановлюється Державним бюджетом України відповідно до бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів. Сума таких видатків визначається договором енергосервісу, у межах скорочення видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, відносно суми видатків, необхідної для оплати середньорічного обсягу їх споживання протягом останніх трьох років, що передують року запро-

вадження енергосервісу. Також у пункті зазначено, що обсяг вказаних видатків визначається виходячи з тарифів, очікуваних у бюджетному періоді, на який встановлюються бюджетні призначення. Отже, такі зміни підвищуватимуть раціональність та ефективність витрачання бюджетних ресурсів, що свідчить про успішну реалізацію цього напрямку у програмно-цільовому методі бюджетування.

Наступним важливим напрямом реалізації програмно-цільового методу на сучасному етапі економічного розвитку є вдосконалення цільового витрачання бюджетних коштів за бюджетними програмами, що нерозривно пов'язане із поняттям адресності. Це поняття більшою мірою стосується видатків соціальної сфери, до яких належать видатки на охорону здоров'я та соціальну допомогу, субсидії та пільги. Суттю адресності є спрямування фінансової допомоги саме тим, хто її потребує у тій мірі, що відповідає ступеню матеріальної забезпеченості кожної конкретної людини. Зміни у законодавстві, викладені нижче, спрямовані на встановлення відповідності умов, порядку надання та рівня оплати соціальних послуг реальним потребам громадян.

Так, ще у 2012 р. було ухвалено Постанову КМУ № 1184, якою було затверджено Порядок надання соціальних послуг та встановлення диференційованої плати за них [4, с. 19], яка складає 12% середньомісячного сукупного доходу особи, яка потребує їх надання, за останні шість місяців.

У рамках підвищення адресності надання державної допомоги 07.02.2014 р. було затверджено «Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах» (далі – Порядок) [3, с. 173]. Основними завданнями визначення таких потреб стали:

- виявлення та аналіз потреби осіб, сімей або соціальних груп, які перебувають у складних життєвих обставинах, у соціальних послугах;
- визначення пріоритетів організаційного характеру щодо надання соціальних послуг;
- розробка програм розвитку системи надання соціальних послуг на адміністративно-територіальній одиниці.

Так, відповідно до Порядку, з метою якомога більш точного визначення кількості осіб, що будуть отримувати соціальні послуги, має відбуватися на основі інформації про осіб, що отримували такі послуги у минулому бюджетному періоді, також інформації про чисельність потенційних отримувачів послуг, які потребують їх вперше і будуть потребувати у майбутньому.

Значною мірою вирішення питання підвищення цільового витрачання бюджетних коштів та забезпечення адресності надання пільг посприяло ухвалення Постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2015 р. № 106, якою було удосконалено порядок надання житлових субсидій населенню [9, с. 51], а також Постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 р. № 475 «Про спрощення порядку призначення та надання населенню житлових субсидій» [7, с. 38]. Так, відповідно до нового порядку, підставами для надання громадянину субсидії є заява та декларація про доходи та витрати за спрощеною формою. Відповідальність за перевірку достовірності даних, занесених до декларації, покладено на органи соціального захисту, які здійснюють моніторинг даних через запити до відповідальних органів або установ. Незважаючи на те що саму процедуру отримання субсидій було спрощено, оптимізації бюджетних витрат сприятимуть обмеження, відповідно до яких громадянин не має права на субсидію, якщо:

- субсидія не призначається, коли, по-перше, хоча б одна особа із зареєстрованих у квартирі або

будинку протягом року до звернення за субсидією здійснила купівлю квартири, автомобіля, оплатила ремонт тощо на суму, що перевищують 50 тис. грн., або ж, по-друге, соціальним інспектором було виявлено додаткові джерела доходу, не вказані у декларації. До таких джерел відносяться доходи від оренди житла або майна, робота без оформлення трудових відносин, доходи від утримання худоби, птиці, промислів тощо. Таким чином, вказаний закон одночасно спрямований на спрощення отримання державної допомоги у вигляді субсидії тим, хто цього дійсно потребує, а також на оптимізацію соціальних витратків бюджету та вдосконалення адресності надання субсидій.

Висновки. Отже, проаналізувавши останні зміни у законодавстві, що прямо чи опосередковано пов'язані із реалізацією програмно-цільового бюджетування в Україні, видно, що найбільш активно цей процес розпочався у 2010 р., коли оновлений Бюджетний кодекс заклав міцне підґрунтя для подальшого розвитку планування та виконання бюджету за програмами і, що дуже важливо, у середньостроковій перспективі. Так, було складено перший державний бюджет на плановий та два наступні за плановим бюджетні періоди, посилено відповідальність головних розпорядників за витрачання бюджетних коштів на реалізацію програм. Також важливим досягненням 2010 р. у бюджетній сфері стало затвердження правил формування результативних показників для бюджетних програм, що впорядкувало оцінку та моніторинг результатів кожної програми.

Період 2014–2015 рр. позначився поглибленням вдосконалення окремих елементів ПЦМ, а також початком фактичної його реалізації на місцевому рівні, зокрема, було затверджено правила складання паспортів програм місцевих бюджетів.

До важливих досягнень бюджетної сфери у контексті реалізації ПЦМ 2014–2015 рр. також варто віднести впорядкування фінансування витратків на енергосервіс, впровадження диференційованої оплати соціальних послуг, а також реформування системи надання субсидій. Останнє відіграє ключову роль у забезпеченні адресності витрачання бюджетних коштів, справедливості та неупередженості розподілу бюджетних витратків.

Наведене вище ілюструє сильні сторони реалізації ПЦМ на сучасному етапі економічного розвитку та підґрунтя для його подальшого вдосконалення.

Однак, незважаючи на це, в Україні існує досить багато перепон на шляху до повномасштабного впровадження на усіх рівнях бюджетної системи. До основних таких проблем можна віднести наступні:

1) недостатня контролюваність виконавців бюджетних програм та підпрограм і, як наслідок, недостатня якість кінцевого продукту (результату) програми;

2) висока корупційна складова процесу відбору виконавців робіт або постачальників послуг, необхідних для виконання програми, що призводить до втрат бюджету;

3) недосконалість моніторингу виконання бюджетних програм;

4) відсутність законодавчо регульованої процедури перевірки відповідальних виконавців бюджетних програм на причетність до реалізації корупційних схем, а також наявності зв'язків між ними та головними розпорядниками бюджетних коштів, що можуть спровокувати прояви корупції.

З метою вирішення вказаних проблем, а також вдосконалення реалізації ПЦМ в Україні доцільним є впровадження багаторівневої процедури моніторингу реалізації бюджетних програм, яка має включати: неперервну перевірку виконавців програми, а також підпрограм, що входять до її складу; виконавців програми, включаючи підрядні організації, залучені до виконання програми; стан досягнення цілей програми на усіх етапах її реалізації; грошові потоки, спрямовані на реалізацію програми та відповідність витрачених сум обсягам виконаних робіт. Також необхідним є проведення спеціалізованої періодичної адаптації програмних цілей та завдань до поточної економічної ситуації та актуальних потреб цільової аудиторії програми. Варто зазначити, що основною метою процесу моніторингу виконання бюджетних програм є попередження проявів корупції та забезпечення відповідності бюджетних витрат отриманим результатам, а отже, перевірки діяльності виконавців бюджетних програм та обсягів фінансування робіт та послуг, передбачених програмою, мають здійснюватися сторонніми незалежними аудиторськими установами та організаціями без попередження та у будь-який момент часу. Таким чином, реалізація вказаних рекомендацій дозволить запобігти втратам бюджету та сприятиме забезпеченню безперервного та результативного виконання бюджетних програм.

Список літератури:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50. – С. 1778.
2. Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів (Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання) : Наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. № 836 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 79. – С. 49.
3. Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 20.01.2014 р. № 28 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 16. – С. 173.
4. Про затвердження Порядку надання соціальних послуг із встановленням диференційованої плати та внесення змін до переліку соціальних послуг, умов та порядку їх надання структурними підрозділами територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.12.2012 р. № 1184 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 99. – С. 19.
5. Про паспорти бюджетних програм : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2002 р. № 1098 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 5. – С. 119
6. Про результативні показники бюджетної програми : Наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 р. № 1536 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 101. – С. 155.
7. Про спрощення порядку призначення та надання населенню житлових субсидій : Постанова Кабінету міністрів України від 26.06.2015 р. № 475 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 55. – С. 38.
8. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. № 538-р // Офіційний вісник України. – 2002. – № 38. – С. 241.
9. Про удосконалення порядку надання житлових субсидій : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2015 р. № 106 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 22. – С. 51
10. Кульчицький М.І. Формування та виконання бюджету за програмно-цільовим методом / М.І. Кульчицький, З.В. Перун // Фінанси України. – 2008. – № 2. – С. 78–83.
11. Ливдар М.В. Програмно-цільовий метод складання бюджету / М.В. Ливдар // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 109–114.

12. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин / І.О. Луніна ; НАН України, Ін-т екон. прогнозування. – К. : Наукова думка, 2006. – 432 с.
13. Чугунов І.Я. Розвиток програмно-цільового методу планування бюджету / І.Я. Чугунов, І.В. Запатріна // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 3–14.

Шиманская Е. А.

Киевский национальный торгово-экономический университет

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОГРАМНО-ЦЕЛЕВОГО МЕТОДА В БЮДЖЕТНОМ ПРОЦЕССЕ

Резюме

Совершен глубокий анализ реализации программно-целевого метода в бюджетном процессе, принимая во внимание современную экономическую ситуацию. Изложены и проанализированы последние изменения в законодательстве, касающиеся программно-целевого метода и отдельных его составляющих. Выделены проблемы и недостатки реализации программно-целевого метода в современных условиях и предложены пути их нейтрализации.

Ключевые слова: программно-целевой метод, бюджетная программа, паспорт бюджетной программы, мониторинг, эффективность.

Shymanska O. A.

Kyiv National University of Trade and Economics

CURRENT CONDITION OF THE RESULTS-ORIENTED METHOD IN THE BUDGET PROCESS

Summary

The author has conducted comprehensive analysis of the results-oriented method in the budget process regarding modern economic situation. The recent legislative changes connected with results-oriented method and some of its parts are described in the article. The author highlighted problems and disadvantages of the results-method realization and formulated ways to overcome them.

Key words: results-oriented method, budget programme, passport of budget programme, monitoring, effectiveness.

УДК 368.1

Шолойко А. С.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТИ РОЗВИТКУ АУТСОРСИНГУ У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ

З'ясовано значення аутсорсингу у сфері страхування. Аутсорсинг дозволяє підвищити конкурентоспроможність страхових компаній в умовах частих економічних криз. Співставлено підходи до визначення аутсорсингу з етапами його еволюції. Початкова стадія еволюції включає в себе функціонально-орієнтований і коопераційний підходи до визначення аутсорсингу, сучасний етап еволюції включає управлінський підхід до визначення аутсорсингу. Запропоновано класифікацію видів аутсорсингу.

Ключові слова: аутсорсинг, аутсорсер, бізнес-процес, страхування, страховик.

Постановка проблеми. За словами відомого фахівця у сфері страхування та управління В.І. Нечипоренка, в умовах коли «криза – це не форс-мажор, а регулярне економічне явище», багато вітчизняних страхових компаній опинилися в ситуації активного пошуку способів посилення конкурентоспроможності. У зв'язку з цим, враховуючи постійне зростання загальних обсягів переданих операцій на аутсорсинг у високорозвинених країнах, в Україні також почала зростати увага до використання вказаного способу підвищення ефективності функціонування організації. З огляду на це об'єктивно необхідним є більш детальне дослідження використання аутсорсингу у сфері страхування, яке на даному етапі проходить не кращий період свого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для цілей даної статті опрацьовано праці щодо аутсорсингу таких вчених у сфері страхування, як: В. Веретнов, І. Давидов, Т. Дементьева, О. Микало, Н. Ткаченко, О. Хмиз

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сутність і значення аутсорсингу вже досить різнобічно розкрито у працях зарубіжних і вітчизняних авторів. Але потребують додаткового висвітлення теоретичні положення щодо виділення видів аутсорсингу за різними класифікаційними ознаками для цілей виявлення його проявів та законодавчого регулювання.

Мета статті полягає у поглибленні теоретичних положень щодо видової класифікації аутсорсингу на прикладі його застосування у сфері страхування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Багато вчених з різних сторін трактують сутність аутсорсингу, і з їх точками зору складно не погодитися. Разом із тим поява підходів до визначення аутсорсингу безпосередньо пов'язана з тими етапами розвитку, які він пройшов у ході еволюції економічних відносин (табл. 1).

Найбільш поширені визначення аутсорсингу узагальнено в таблиці 2.